

Systematiskt brandskyddsarbete inom äldreomsorgen i Haninge kommun

Bakgrund

Enligt Lag om skydd mot olyckor SFS 2003:778 ska ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller anläggningar i skäligen omfattning hålla utrustning och i övrigt vidta åtgärder för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Haninge kommun har policy och riktlinjer beslutade för att arbeta systematiskt med brandskyddet.

Syfte

Handlingsplanen är framtagen för äldreomsorgsförvaltningens arbete och dess specifika riskbild avseende brand. Planen ska vägleda förvaltningen i vad som ska uppnås för att ha trygga anläggningar för de boende och deras anhöriga samt personal. Planen ska också syfta till att brandskyddsarbetet bedrivs systematiskt och hållbart över tid.

Beslut

Handlingsplanen gäller från 2009-01-31 och revideras årligen.

Äldreomsorgsförvaltningens ledningsgrupp beslutar om handlingsplanen. Resultat av årlig uppföljning av handlingsplanen ska presenteras för ledningsgrupp.

Mål

Följande mål beskriver vilken verkan handlingsplanen och det systematiska brandskyddsarbetet ska ha för äldreomsorgsförvaltningens verksamheter under 2009.

I alla särskilda boenden och korttidsboenden ska anpassat systematiskt brandskyddsarbete bedrivs enligt kommunens riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete.

All personal ska utifrån roll och ansvar ha kompetens genom regelbundna utbildningar att bidra i det förebyggande brandskyddsarbetet och kunna agera med ett övat beteende i uppkomna situationer till följd av brand eller annan olycka.

Personal i hemtjänst och uppsökande verksamhet ska vara utbildade i att se brister och risker samt initiera alternativt informera om brandskyddshöjande åtgärder för äldre i deras egna hem.

En uppkommen brand ska kunna upptäckas och släckas/hanteras på ett övat och säkert sätt inom två minuter i äldreomsorgens särskilda boenden och korttidshem.

Verksamhet

I Haninge kommun bedrivs äldreomsorg i former som särskilt boende, korttidsboende, seniorboende och i egna hem.

Särskilt boende sker på Hagagården, Ros-Anders gård, Malmgården, Vallagården, Handens äldreboende och Johanneslund, Najaden.

Korttidsboende innebär att erbjuda möjlighet till återhämtning för att underlätta ett fortsatt eget boende och återhämtning för anhöriga.
Korttidshem finns på Västerhaninge korttidshem.

Seniorboende innebär bostäder för personer 65 år och äldre som klarar eget boende. Förtur ges till dem som bor otillgängligt, exempelvis i flerbostadshus utan hiss eller på landsbygden med dåliga kommunikationer.
Seniorboende finns på Tallhöjden och Parkvillan.

Riskbild

Enligt nationell statistik så är äldre en överrepresenterad grupp när det gäller dödsfall i samband med brand i byggnad.

Ser man till statistik och de bränder som inträffat i äldreboenden så är ofta förloppet snabbt och överraskar både boende och personal.

Det är vanligt i samband med bränder i äldreboenden att fler än den initialt drabbade personen skadas. Ofta får både personal och närboende grannar uppsöka sjukvård i samband med hanteringen av händelsen.

Utvecklingen av brand i äldreboenden leder ofta till snabba och inte kontrollerbara rökgasspridningar genom öppnade brandcellsgränser. Personalen blir snabbt underbemannad i sådana situationer.

En brand som uppstår kan hanteras säkert och effektivt om den upptäcks och släcks inom två minuter. Det förutsätter att anläggningarna har brandlarm och utbildad personal.

Tiden över två minuter kombinerat med personal som saknar förmåga att ingripa säkert och effektivt kan dramatiskt förvärra situationen som kan leda till personskador och omfattande byggnadsskador.

Äldreboenden, korttidsboenden och seniorboenden i Handen/Vendelsö är så placerade i förhållande till brandförsvarets resurser att om de vore på sin normala utgångspunkt, d v s brandstationen, så är det minst 15 minuter till att de är på plats och kan inleda hjälparbete. För enheter i Västerhaninge är samma förutsättningar till hjälp ca 20 minuter bort. För enheter i Tungelsta och Dalarö är förutsättningar till brandförsvarets hjälp 25 – 30 minuter bort.

Genomförande

1. Beslut i förvaltningsledning om en enhetlig modell för systematiken i brandskyddsarbetet på äldreboenden och korttidsboenden.
En lämplig modell är framtagen och används redan på Vallagården och Malmgården. Beslutet innebär att Hagagården, Najaden, Ros-Anders, Johanneslund och Västerhaninge korttidsboende ska anpassa sitt befintliga brandskyddsarbete till beslutad modell.
2. Förvaltningsledning delegerar ett utföransvar till respektive enhetschef för det systematiska brandskyddsarbetet.
3. Enhetschefer utser i sin tur brandskyddsombud som har i uppdrag att ta fram dokumentationer och rutiner för det systematiska brandskyddsarbetet. Brandskyddsombuden kan vi ge arbetsnamnet "Eldsjälar".
4. Personal ska genomgå anpassad brandskyddsutbildning.
Personal i äldreboenden och korttidsboenden ska vara utbildade för att kunna hantera en uppkommen brand eller olycka till följd av brand. Personalen ska agera enligt överenskomna och övade principer. Personal på dessa boenden ska också vara kunniga i att upptäcka brister och risker som uppstår i verksamheten så att dessa åtgärdas snabbt.

Personal i ordinärt boende ska kunna hantera en uppkommen brand eller olycka till följd av brand. Personalen ska agera enligt överenskomna och övade principer.

Personal i ordinärt boende ska också vara utbildade i att se brister och risker samt initiera alternativt informera om brandskyddshöjande åtgärder för äldre i deras egna hem.

Brandskyddsombuden (eldsjälarna) ska genomgå utbildning i konceptet systematiskt brandskyddsarbete för äldreomsorgen i Haninge kommun.

Rutiner för hur anställda, nyanställda och vikarier ges möjlighet till återkommande utbildningar och introduktioner ska tas fram och om möjligt på förhand utse tillfällen till repetitions- och introduktionsutbildningar.

5. Uppföljning av planens syfte och mål ska ske i slutet av varje arbetsår.
Uppföljning innebär att se över hur delegerat ansvar har fungerat, hur enheterna jobbar med systematiken, dokumenterade resultat, utbildningsstatus, återkommande utbildningar och förbättringsområden.

Utbildningar och annat stöd för genomförande av handlingsplanen sker i samarbete med Södertörns brandförsvarsförbund och kommunens säkerhetsstrateg.

Tidplan 2009

Enhet	Uppgift	Period
Förvaltnings- ledning	Besluta om handlingsplanen och delegera utföransvar till enhetschefer. Följer arbetet med handlingsplanens uppgifter och genomförande. Ta del av redovisad uppföljning av förvaltningens samlade SBA och hur handlingsplanens mål har uppfyllts.	Januari 09 Under året Dec 09
Hagagården	Enhetschef utser ”eldsjälar” som ombud för brandskyddsarbetet. Eldsjälar genomgår äldreomsorgens modell för systematiskt brandskyddsarbete. Samtliga anställd personal genomgår anpassad utbildning. Det systematiska brandskyddsarbetet ska vara upprättat och i full drift.	Jan – Feb 09 Jan – Feb 09 Jan – April 09 April – Maj 09
Ros-Anders	Enhetschef utser ”eldsjälar” som ombud för brandskyddsarbetet. Eldsjälar genomgår äldreomsorgens modell för systematiskt brandskyddsarbete. Samtliga anställd personal genomgår anpassad utbildning. Det systematiska brandskyddsarbetet ska vara upprättat och i full drift.	Jan – Feb 09 Jan – Feb 09 Mars – Juni 09 April – Maj 09
Johanneslund Västerhaninge korttidshem	Enhetschef utser ”eldsjälar” som ombud för brandskyddsarbetet. Eldsjälar genomgår äldreomsorgens modell för systematiskt brandskyddsarbete. Samtliga anställd personal genomgår anpassad utbildning.	Jan – Feb 09 Jan – Feb 09 Aug – Okt 09

	Det systematiska brandskyddsarbetet ska vara upprättat och i full drift.	April – Maj 09
Enhet	Uppgift	Period
Handens äldreboende	Enhetschef utser ”eldsjälar” som ombud för brandskyddsarbetet.	Jan – Feb 09
	Eldsjälar genomgår äldreomsorgens modell för systematiskt brandskyddsarbete.	Jan – Feb 09
	All anställd personal genomgår anpassad utbildning.	Sep – Nov 09
	Det systematiska brandskyddsarbetet ska vara upprättat och i full drift.	Aug – Sep 09
Hemtjänst och seniorboenden	All anställd personal genomgår anpassad utbildning.	Mars – Okt 09
	Anställd personal i hemtjänstroll ska genom utbildning kunna identifiera risker och brister i äldres hem samt initiera alternativt informera om brandskyddshöjande åtgärder för äldre i deras egna hem.	Mars – Okt 09
Vallgården	Se över och hantera utbildningsstatusen är för nyanställd personal.	Våren 09
	Det systematiska brandskyddsarbetet som är framtaget ska vara i fortsatt full drift.	Jan 09
Malmgården	Se över och hantera utbildningsstatusen är för nyanställd personal.	Våren 09
	Det systematiska brandskyddsarbetet som är framtaget ska vara i fortsatt full drift.	Jan 09
Alla	Sammanställer hur införandet av SBA har gått och gör en nulägesbeskrivning av vad som är klart och vad som återstår av uppgifterna i tidplanen.	Nov – dec 09

Fortsättning

Handlingsplanen revideras för 2010 och om enheterna har lyckats komma i mål med tilldelade uppgifter under 2009 ska den reviderade handlingsplanen främst kunna handla om återkommande utbildningstillfällen för anställda och tillfällen för introduktionsutbildningar till nyanställda.

Bo Jensen
Säkerhetsstrateg